

Lobbing – ekonomické a právní aspekty

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou lobbingu a jeho ekonomických a právních aspektů. Cílem práce je za pomoci především deskriptivní, komparativní a analytické metody předložit pohled na lobbing v širším kontextu a přinést ucelený přehled vývoje snah o jeho regulaci v České republice. Zvláštní pozornost je věnována analýze poslední vládní iniciativy lobbing regulovat, kde se snažím potvrdit, či vyvrátit hypotézu, že regulace vzniká systémově správně vzhledem k příkladům v jiných státech. Za tím účelem jsem mimo jiné provedl dva průzkumy cílené na zjištění postojů členů akademické právnické obce a členů dolní komory Parlamentu ČR k regulaci lobbingu v České republice. Tato data slouží jednak (i) pro ilustraci výkladu o lobbingu napříč celou prací, (ii) zvláštní význam ale mají i vzhledem ke konkrétní navrhované variantě regulace lobbingu v rámci schváleného věcného záměru zákona o lobbingu (termín pro předložení paragrafovaného znění vládě je stanoven do konce roku 2018) a (iii) věřím, že mohou být užitečná i při finalizování zmíněného návrhu zákona, případně pro jiná pozdější navrhovaná opatření v rámci úvah *de lege ferenda* o regulaci lobbingu.

Práce se člení na tři části, kapitoly, podkapitoly a dílčí pasáže. První část je věnována fenoménu lobbingu a jeho zařazení do ekonomicko-politického kontextu. Součástí první části je i přehled regulací lobbingu ve vybraných státech – Spojených státech amerických, Kanadě a Maďarsku. Ve druhé části se věnuji nástrojům regulace lobbingu a jejich popisu s uvedením jejich konkrétních parametrů vzhledem ke schválenému věcnému záměru zákona o lobbingu. Poslední část je věnována analýze věcného záměru a speciálně konkrétní variantě, kterou její autoři navrhuji promítnout do připravovaného návrhu zákona. Zároveň je prezentován uskutečněný průzkum mezi členy akademické právnické obce a poslanci (viz výše).

Z provedené práce vyplývá, že ačkoliv je Česká republika stále bez zákonné regulace lobbingu, není její absence klíčovým faktorem v míře korupčních jednání, ke kterým v zemi dochází. Zároveň se jím pravděpodobně nevyřeší to, v čem selhává politická kultura v České republice. Implementací právní úpravy by však mohlo dojít k posílení transparentnosti legislativního procesu a případně dalších (dílčích) procesů – například procesu vzniku vládních koncepcí a strategických dokumentů. V tomto ohledu může přispět k omezení uplatňování nepatřičných vlivů.

Navrhovaná legislativa podle výsledků práce vzniká systémově správně; i přes to, že v některých z kritických oblastí regulace dochází v rámci zvolených opatření k drobným posunům historicky nefunkční praxe, český zákonodárce tak činí vědomě a snaží se nastavit regulaci kompromisně. Analyzované vládní dokumenty k přípravě regulace nevykazují žádná zásadní pochybení, překvapivá řešení nebo nelegitimní aspekty.

Klíčová slova: lobbying, lobbování, regulace, regulace lobbyingu, návrh zákona o lobbyingu, registr lobbistů, legislativní stopa